

NOTĂ INFORMATIVĂ
privind proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
mecanismului de triere a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital de stat

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților responsabili de elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea mecanismului de triere a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital de stat (în continuare Proiect) este elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării cu suportul Centrului Analitic Independent „Expert Grup”, precum și Grupului de lucru interinstituțional instituit conform Ordinului comun a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și Agenției Proprietății Publice (nr.107 din 02.08.2023 și nr. 336 din 31.07.2023 corespunzător) cu privire la instituirea Grupului de lucru interinstituțional pentru elaborarea mecanismului de triere a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital de stat.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite

Proiectul a fost elaborat în scopul determinării rolului statului în calitate de întreprinzător și argumentarea menținerii în proprietatea statului a anumitor întreprinderi de stat și societăți comerciale cu capital de stat.

Actualmente, conform datelor din Registrul patrimoniului public la situația din 01.01.2023 statul are calitatea de fondator în 173 întreprinderi de stat și deținător de acțiuni/cote părți 72 societăți comerciale.

În prezent, Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice cuprinde anexă Lista bunurilor nepasibile privatizării. Lista bunurilor proprietate de stat supuse privatizării este aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 945/2007 cu privire la măsurile de realizare a Legii nr. 121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice (anexa nr. 2).

La întocmirea/modificarea, atât a listei bunurilor nepasibile privatizării cât și listei bunurilor proprietate de stat supuse privatizării, nu există o viziune clară sau un algoritm de ce anume aceste companii de stat sunt incluse, la fel cum nu este clar care sunt motivele din care lista poate fi supusă revizuirii. În acest sens, se constată lipsa unei abordări sistemice privind justificarea proprietății de stat.

Proiectul este elaborat în conformitate cu prevederile Strategiei cu privire la administrarea proprietății de stat în domeniul întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.911/2022 care stabilește ca obiectiv specific/direcție și intervenție prioritară - elaborarea mecanismului de triere a întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu capital de stat (capitolul VI. Indicatori de monitorizare și evaluare, OG 1. Raționalizarea administrării proprietății de stat în vederea dezvoltării infrastructurii strategice și a asigurării funcțiilor social-economice critice (direcția prioritară 1.3.1.). Aprobarea Strategiei a fost parte din Plan de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în Avizul său privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, aprobat de către Comisia Națională pentru Integrare Europeană pe data de 4 august 2022, și anume măsura 4. - Implementarea angajamentului de „deoligarhizare” prin eliminarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții economice, politice și publice.

De asemenea, prevederile Planului măsurilor pentru limitarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții economice, politice și publice (deoligarhizare), aprobat de către Comisia Națională pentru Integrare Europeană la data de 26.05.2023, include capitolul B. - Măsuri de eliminare a influenței excesive – definite generic, cu o parte de măsuri de deoligarhizare stabilite în strategiile sectoriale, printre care se regăsesc și Strategia menționată supra. Prin urmare, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, prin demersul nr. 10-2168 din 21.07.2023, a prezentat Cancelarie de Stat propuneri de completare a Planului măsurilor sus-vizat, pentru aprobare la Comisia Națională pentru Integrare Europeană, cu acțiune prioritară – Elaborarea și aprobarea mecanismului de triere a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital de stat (termen de realizare – septembrie 2023).

Mecanismul de triere urmărește stabilirea unei abordări unice, temeinic justificate și transparente în vederea asigurării fundamentării riguroase a procesului de triere a întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu capital de stat.

În contextul celor expuse, proiectul a fost elaborat în temeiul prevederilor art. 6 alin. (1) lit.g) și alin. (2) lit.e) Legea nr. 121/2007, care stabilește competențele Guvernului în administrarea și deținerea proprietății publice.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principala prevedere a proiectului constă în aprobarea mecanismului de triere a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital de stat.

De asemenea, se propune ca hotărârea Guvernului să intre în vigoare la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, luând în considerare faptul că proiectul de hotărâre urmărește realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova (inclusiv Uniunea Europeană).

Mecanismului de triere prevede clasificarea întreprinderilor de stat și societățile comerciale cu capital de stat în următoarele categorii:

- Categoria 1. Companii de stat nepasibile privatizării
- Categoria 2. Companii de stat recomandate pentru reorganizare în altă formă juridică de organizare
- Categoria 3. Companii de stat pasibile pentru privatizare după restructurare/modernizare
- Categoria 4. Companii de stat pasibile pentru privatizare în mod prioritar
- Categoria 5. Companiile de stat recomandate spre lichidare.

Pentru fiecare dintre cele 5 categorii menționate mai sus, sunt stabilite un set de criterii distinctive, care vor permite fundamentarea deciziei de încadrare a companiei de stat în una din aceste categorii. Aceste criterii iau în considerație atât rolul și specificul de activitate al companiei de stat, cât și performanța și sustenabilitatea financiară a acesteia.

5. Fundamentarea economico-financiară

Realizarea proiectului menționat nu implică cheltuieli financiare publice

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul în cauză nu prevede modificarea sau abrogarea unor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului hotărârii de Guvern a fost publicat pe pagina web a ministerului <https://mded.gov.md/anunt/anunturi-de-initierea-a-politicii/>.

De asemenea, în conformitate cu art.32 și 34 din Legea nr.100/2017, proiectul urmează a fi supus procedurii de avizare și consultare publică.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul definitivat, în baza obiecțiilor și propunerilor înaintate de instituțiile implicate în procesul de avizare, va fi expediat către Centrul Național Anticorupție, în modul stabilit.

9. Constatările expertizei juridice

Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice.

10. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu este aplicabil.

11. Alte expertize

Nu este necesar.

Secretar de stat

Viorel GARAZ

Ex. A.Puşcaş